

Om forfatteren:

Tore Lomsdalen (MA) skriver fast horoskopspaltene i bladet Medium. Han har utdannelse fra Faculty of Astrological Studies i London, samt en mastergrad i kulturell astronomi og astrologi fra University of Wales Trinity Saint David. Tore er internasjonal artikkelforfatter og foredragsholder. Han driver konsultasjoner og sin astrologivirksomhet fra Italia, og kan kontaktes gjennom sin hjemmeside: www.astrolom.no.

Mikadun/shutterstock.com

Mysteriene ved gudehovet Eleusis i Hellas:

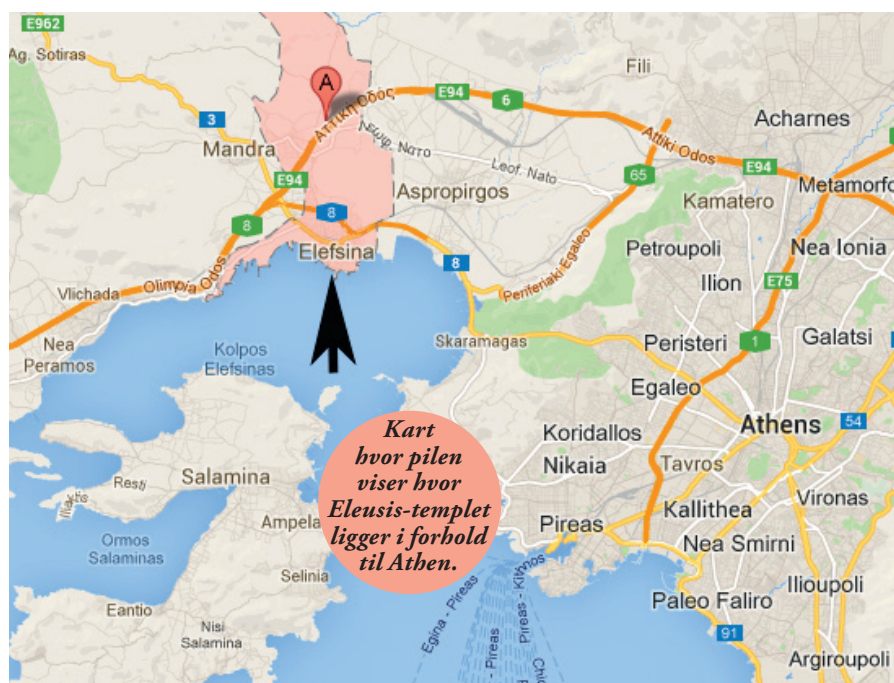
- En reise til underverdenen

Gresk mytologi har mange varianter. Den er full av intriger, drap, død og fordervelse, og like spennende som en kriminalroman hvor rettferdigheten seirer til slutt. Gresk mytologi er også en av hovedpilarene i symbolikken bygget rundt moderne arketypisk astrologi. Kjennskap til og forståelse for gresk mytologi er en forutsetning for å kunne forstå og sette seg inn i dypere astrologiske tolkninger.

:: Tekst og foto: Tore Lomsdalen

Eleusis – eller det moderne navnet Eleusina – er en by og kommune i Vest-Attika i Hellas som ligger rundt 20 km nordvest fra sentrum av Athen i den nordvestlige enden av Saroniabukta. I dag er byen et administrasjons- og industrisenter med det største oljeraffineriet i Hellas. Byen er nærmest blitt en forstad til Athen, som den er knyttet til med motorvei og gode kommunikasjonsmidler fra Athens sentrum.

Eleusis er spesielt kjent for sin Demeterkult, og templet i Eleusis var et av de største religiøse sentrene i den greske antikken. Denne helligdommen var forbundet med mysterier og mystikk.

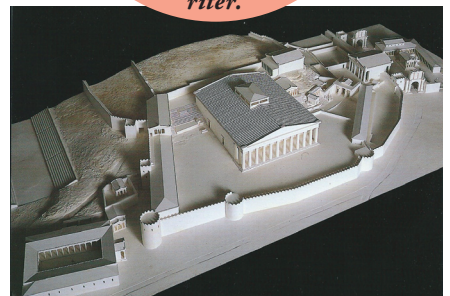
Deler av templet sett fra dagens inngangsparti. I bakgrunnen ser man grotten hvor Pluto-templet befinner seg.

Bildet viser hvor de gedigne søylene stod.

En modell av hvordan man antar at helligdommen en gang så ut. Det store templet er Telesterion og stammer fra det 6. århundret f.Kr. Templet hadde fire rader med sitteplasser langs veggene og ble brukt til opp-taksseremonier og riter.

Historie

Eleusis ble grunnlagt rundt 2000 f.Kr., og rester etter de første bygningene har blitt funnet i bakkene ned mot bukten. Under Mykenes bronsealderperiode (1600–1100 f.Kr.) ble Eleusis bygget ut som en festningsby. Antagelig var det i perioden 1500–1425 f.Kr., da kong Keleos regjerte i byen, at det første templet til Demeter ble bygget og det eleusinske gudehovedet ble grunnlagt. Dette skjedde ifølge en hymne fra Homer til Demeter, som er basert på lokale tradisjoner. Arkeologer har identifisert denne bygningen til å være den nordøstlige delen av det større tempelkomplekset, Telesterion.

På 800-tallet f.Kr. var det et boligområde her, og det var på denne tiden at den lokale kulten til gudinnen Demeter utviklet seg og la grunnlaget for en av grekerens store religiøse festdager. Byen var beskyttet av massive murer og tårn. Etter persernes ødeleggelser i 480 f.Kr. ble templet renoverert med nye og større bygninger, og hele byen ble et slags fort for å beskytte Athen.

Den siste storhetstiden for templet var da de romerske keiserne Hadrian (117–138) og Marcus Aurelius (161–180) renoverte helligdommen og bygget nye og storslåtte templer. På den tiden var også romere privilegert til å bli innviet i mysteriene.

Rundt år 300, da kristendommen

begynte å få et sterkere fotfeste, ble alle former for kultur, hov og hedenske ritualer forbudt, og helligdommen forfalt langsomt til ruiner. Siden 1882 har greske arkeologer kontinuerlig drevet utgravninger på helligdommen.

Mytologi

Myten om Demeter kan best sammenlignes med fremstillingen av Edens hage. I en homerisk hymne fra ca. 600 f.Kr. blir Demeter, gudinnen for jordbruk, fruktbarhet og alt som vokser på jorden (kjent som Ceres i romersk mytologi), fremstilt som en kvinne på leting etter sin datter Persefone. Demeter var ikke særlig interessert i

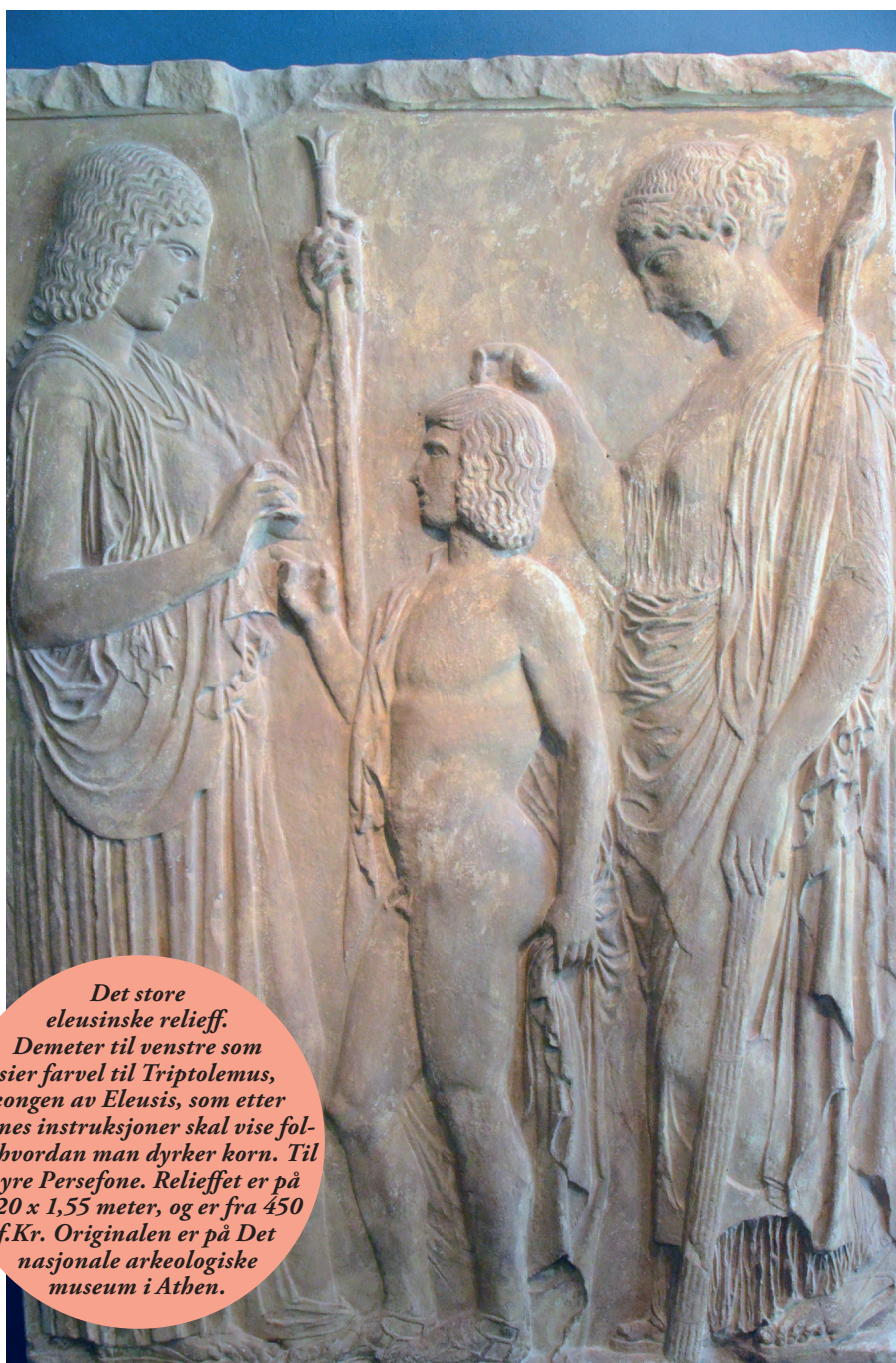
mannfolk. Hun hadde etter sigende kun ett forhold i hele sitt liv, hvorpå hun fødte Persefone, eller Kore, som hun opprinnelig het, som betyr jomfru på gresk. Faren skal visstnok ha vært guden over alle guder, Zeus, som vi kjenner bedre under det romerske navnet Jupiter.

Demeter og Kore levde lykkelig i en slags bekymringsløs Edens hage-tilværelse. En dag mens Kore var ute og lette etter blomster, kom hun tilfeldigvis til å plukke en lilje kalt narsiss. Den var plantet der av Afrodite. Afrodite, som vi kjenner bedre under det romerske navnet Venus, er gudinnen for kjærlighet og skjønnhet. Hun ble født av skummet som vokste frem i vannet da Kronos (Saturn) kastrerte og skar genitaliene av sin far Uranos (Uranus) med en sigd og kastet dem i sjøen. Sigden hadde han fått av sin mor, jordgudinnen Gaia. Afrodite skal ha hatt mange elskere, både mennesker og guder, hvorav krigsguden Ares (Mars) var en av dem.

Et relieff med Demeter som sitter på en trone, og hennes datter til høyre som holder brannfakler. Relieffet er 0,78 meter x 0,56 meter, og er fra 480 f.Kr. Det finnes på Eleusis-museet.

Det store eleusinske relieff. Demeter til venstre som sier farvel til Triptolemus, kongen av Eleusis, som etter hennes instruksjoner skal vise folket hvordan man dyrker korn. Til høyre Persefone. Relieffet er på 2,20 x 1,55 meter, og er fra 450 f.Kr. Originalen er på Det nasjonale arkeologiske museum i Athen.

– i det øyeblikket Kore plukket narsissliljen ute på marken – åpnet jorden seg, hvorpå Hades trakk Kore ned i underverdenen og voldtok henne.

Videre forteller mytologien at Hades hadde en hjelm på seg som gjorde han ble usynlig når han kom opp fra dødsriket for å voldta jomfruer på jordens grøde.

Demeter gikk derpå inn i en dyp sorg og depresjon, som symbolsk kan sammenlignes med når navlestrengen blir kuttet ved en fødsel, eller når et kjært barn flytter hjemmefra. For å få sitt barn tilbake fra dødsriket truet hun i sin vrede med at mennesker ville sulte i hjel. Ingen avlinger skulle mer vokse på jordens overflate. Da gudene hørte dette, ble de temmelig opprørt. Det var ikke det at de egentlig brydde

seg så mye om menneskenes ve og vel, men hvis dette skjedde, ville de ikke ha flere dødelige som kunne tilbe dem.

Vi må huske at i antikkens kosmologi var mennesket skapt med den hensikt å tjene gudene. Denne frykten resulterte i at gudene gikk til selve kongeguden Zeus og ba ham tvinge Hades til å bringe Kore tilbake til hennes mor. I denne forbindelse fikk Kore nå navnet Persefone, som fritt kan oversettes med noe slikt som «den som elsker mørket», eller «den som ødelegger lyset».

Kompromiss

Men fordi Persefone hadde spist seks korn av et granateple, var hun å betrakte som ektet til Hades. Hun kunne dermed ikke

Jorden åpner seg

Kore levde i et narsissistisk verdensbilde hvor *alt* dreide seg om henne og moren. Hades, eller Pluto som vi kjenner ham som i romersk mytologi, var underverdens og dødsrikets gud. Han og Afrodite mente det var usunt og uheldig for et barn å vokse opp i et forhold hvor foreldre ikke lar barn få sin egen selvstendige utvikling. Derfor

forlate underverdenen for evig og alltid. Et kompromiss ble derfor inngått mellom Demeter og Hades. Persefone skulle seks måneder av året (høst og vinter) være underverdenens gudinne og bo sammen med Hades. Resten av året, de frodige vår- og sommermånedene, skulle hun være gjenforent med sin mor.

I de månedene Persefone var i underverdenen eller dødsriket, sørget hennes mor så mye over hennes fravær at ingenting vokste. Persefones gjenfødelse er symbolsk for liv og død, eller regenerering, som at bladene faller fra trærne om høsten og vokser ut igjen om våren, samt et evig livsmønster fra en generasjon til en annen.

En av verdens store astrologer, nå avdøde Richard Idemon, sier med rette at dette er en utrolig vakker historie som ikke bare beskriver naturens sykluser og historie, men som også er en arketypisk prosess av menneskelig vekst, evolusjon og utvikling av selvbevissthet.

Kjærlighetsguden Eros

Eros var en av den greske antikkens kjærlighetsguder. Hvordan han kom til verden, finnes det mange forskjellige historier om, men én er at han er sønn av Afrodite. Det sies at han ble født samtidig som Uranos (himmelen) og Gaia (jorden) ble skilt fra hverandre av sønnen Kronos.

Afrodite står for den ytre skjønnheten, mens Eros representerer den indre skjønnheten. I motsetning til i dag hvor det legges mer vekt på ytre skjønnhet, var de gamle grekerne opptatt av den indre. Vi forbinder Eros med sex og erotikk, men i antikken betød det et ønske om at sjelen skulle smelte sammen med en annen persons sjel. Denne erfaringen førte til at begge gikk gjennom en fullendt forandningsprosess og kom ut som nye mennesker.

Eros er ofte forbundet med ekstase. De eleusinske mysteriene har mye med Eros å gjøre, som er knyttet opp til stjernetegnet Skorpionen og dets hersker Pluto. Ifølge mytologien er det ingen tvil om at Hades (Pluto) er en forfører og voldtektsmann av unge jomfruer.

I overført betydning er dette en transformasjonsprosess fra ett stadium til et annet hvor man aldri kan komme tilbake til det første. Dette er en metafor som også brukes i astrologiske tolkninger for planeten Pluto og stjernetegnet Skorpionen – med en regenereringsprosess ved å la det gamle gå og se fremover.

Eros er en begynnelse som tar oss fra barndommen og inn i de voksnes rekker. Antikkens riter og ritualer, som er forbundet med Eros, var mange ganger smertefulle og kunne bestå av en heltedåd som å drepe en løve eller at en

ung jente ofret møydommen før hun skulle gifte seg og ble en kvinne. En gutt ble mann ved å gå gjennom den smertefulle forandringen å bli omskåret uten bedøvelsesmiddel.

Psykologisk symbolikk

I en moderne og mer psykologisk symbolikk må det forstås slik at hverken transformasjoner eller forandringer skjer uten smerte. For å vokse må vi lide. I dag skjer dette på et mentalt plan ved at vi egentlig ikke liker forandringer fordi vi ikke liker uvisshet. Vi liker ikke å legge bort det gamle for at nye og mer fremtidsrettede ting kan vokse frem. Om vi ikke velger å gjøre dette selv, vil Pluto sammen med andre

planeter på et eller annet tidspunkt i livet bringe inn i smertefulle livssituasjoner som for eksempel dødsfall, sykdom, skilsmisse, ulykker eller tap av jobb og økonomisk trygghet.

Dette skjer nettopp med den hensikt at vi skal stoppe opp et øyeblikk og spørre oss selv: «Hva er det som egentlig foregår i livet mitt, hvor står jeg, hva er mitt eget bidrag til at jeg er havnet i den situasjonen jeg er i, og hvordan kommer jeg meg videre?»

Dette er alle spørsmål som den evolusjonære, psykologiske og spirituelle astrologien er opptatt av, nemlig sjelens og selvets tilpasning og utvikling. Astrologien er ikke opptatt av å dømme og finne synderbukker, men kun stadfeste og gå videre.

Bortføringen av Proserpina fra 1622 av italienske Bernini. Statuen viser at Pluto griper Persefone (Proserpina i romersk mytologi) og tar henne med ned i underverdenen hvorpå hun blir voldtatt. Foto: Wikipedia.

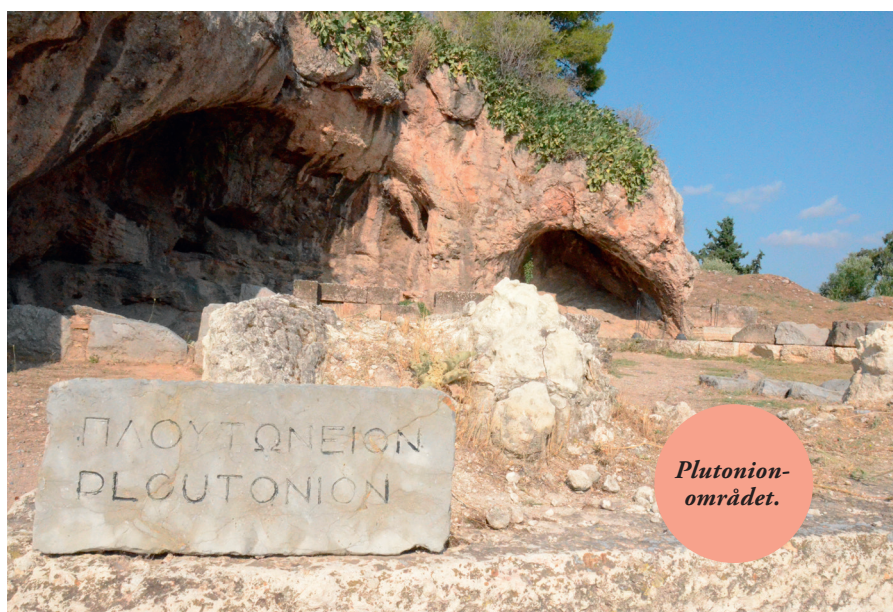
Hemmelige riter og kult

Om det forgikk denne typen kulthandlinger og religiøse ritualer i Eleusis-templet, er det ingen som vet. Det eneste man antar, er at Demeter-kulten var forskjellig fra andre gudehov på den tiden. Alt som forgikk innenfor tempelveggene, var svært hemmelig. Slik har det forblitt frem til den dag i dag.

Alle trofaste og innvidde måtte sverge på at alt de så, hørte eller lærte, forble hemmelig. Derav kommer navnet «*de eleusinske mysteriene*». Alt det vi vet i dag, er kun den delen av ritualene og prosessene som ble gjort offentlig.

Kulten til Demeter begynte først som familieritualer og lokale ritualer, men under innflytelsen av atenerne omfattet den etter hvert alle grekere. Under det romerske herredømmet ble også resten av datidens verden innviet, i alle fall den delen som hadde romersk statsborgerskap.

Innvielsene til mysteriene besto av to faser. Om våren, i mars måned, ble de mindre mysteriene feiret, som var den første fasen i opptagelsesseremonien som skulle forberede kandidaten til å gå inn i de store mysteriene, som ble holdt om høsten, nærmere bestemt i september.

Til sammen varte begge opptagelsesseremoniene hele ni dager, like lenge som Demeter vandret rundt og lette etter Kore. På de mindre mysterienes første dag, den 14. dagen i den attiske kalenderen, måtte den innvidde gjøre et offer på alteret til gudinnen Demeter. Deretter formet de en prosesjon ledet av prestinnene til Demeter. Den gikk langs den hellige veien helt frem

til klippene til Akropolis i Athen.

De store mysteriene startet den 20. dagen i kalenderen, og ble kun holdt innenfor helligdommens fire vegger. Derfor er denne seremonien helt ukjent for omverdenen. Det er antatt at det forgikk en form for rekonstruksjon eller skuespill av bortføringen av Kore. Det sies at mystiske lyder ble hørt fra templet og hellige objekter ble utstilt.

En rekonstruksjon av innsiden av det imponerende templet Telesterion.

Χ. ΣΚΑΡΛΑΚΙΔΗΣ, 2010

Artikkelforfatteren viser hvor Pluto-templet stod, og hvor Persefone kom opp fra underverdenen om våren og gikk ned igjen på høsten. Rester av grunnmuren står der fortsatt.

Den 23., ni dager etter første seremoni, reiste de innvidde hjem med en edlere ånd, mer tilfredse, mindre redde for døden og fulle av håp for fremtiden.

Plutos tempel

Hele helligdommen Eleusis består av svært mange templer. På sin storhetstid hadde de en gedigen og imponerende arkitektur. I

denne omgang skal vi konsentrere oss om kun ett av templene, nemlig Plutonion. Hvis vi følger den hellige stien fra inngangen, kommer vi til en stor hule i fjellknausen på høyre side. Her ligger restene etter templet Plutonion.

Midt i templet kan vi fortsatt se grunnmuren av en mindre bygning. Den har blitt identifisert som templet til Pluto. Det er

her de mest troende og innvidde tok del i de aller helligste ritualer og seremonier rundt den årlige gjenforeningen med Persefone. Med andre ord var det akkurat her de iakttok at hun årlig kom opp fra og gikk ned igjen til underverdenen. Ifølge de orfiske hymner, som kan spores tilbake til før klassisk hellenistisk tid, var dette stedet benevnt som Plutos porter.

Min pendel gjorde store utslag på dette stedet, uvisst av hvilken grunn. At det er sterke energier her, er det ingen tvil om. Med en intens og sterk Skorpion og Pluto i mitt eget horoskop var det kanskje ikke så rart at jeg følte meg overveldet. Trangen til å dukke videre ned i materien var overveldende. Ja, kanskje til og med så langt som til underverdenen gjennom Plutos porter!

Kjære leser. Det eneste som er helt sikkert, er at vi alle på et eller annet tidspunkt i livet opplever – fysisk som i overført betydning – vokteren av denne porten. Jeg er hellig overbevisst om at det beste vi kan gjøre, er å forberede oss på denne uunngåelige hendelsen. Med dette – ha en super dag og smil til livet! ■

Er du en veileder?

Hos Call as har du muligheten!

Alt du trenger å gjøre er å være tilgjengelig på telefon.

Vi hjelper deg å starte **din egen** teletorglinje.
Fri etablering og ingen administrasjon.
Jobb fra hvor du vil.

Ta kontakt med oss å på tlf 0 4000.

Svært gode betingelser og enkelt å komme i gang!

CALL

RING NÅ!
☎ 04000